

Poslijediplomski doktorski studij ranog novog vijeka

I. Programska osnova

Sukladno aktualnim trendovima znanstveno-nastavne specijalizacije te interdisciplinarnih i transdisciplinarnih umrežavanja u historijskoj, ali i u ostalim humanističkim znanostima, Centar za komparativnohistorijske i interkulturene studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u zimskom semestru ak. god. 2011/2012. upisuje kandidate u prvi semestar interdisciplinarnog Poslijediplomskog dokorskog studija ranog novog vijeka.

Poslijediplomski doktorski studij ranoga novog vijeka, tranzicijske epohe između srednjega vijeka i 19. stoljeća, epistemološko opravdanje nalazi u činjenici da se u to doba zbiva više strukturno i funkcionalno međuovisnih “obrata” (npr. antropološki, religijski, politički, znanstveno-kulturni, ekonomski i prostorni), ključnih za fenomenološko konstituiranje moderne. Naime, razdoblje ranoga novog vijeka obilježava istodobno konfliktno i harmonično prožimanje “staroga” i “novoga” u različitim povijesnim situacijama, manifestacijama i dinamikama, što otvara novu perspektivu i slijedom toga omogućava rekonceptualizaciju historiografskih, ali i filozofskih kategorija kontinuiteta i diskontinuiteta, trajanja i promjena.

Nužnost specijalističkog istraživanja ranonovovjekovne hrvatske povijesti ogleda se u činjenici da je pluralnost i složenost suvremene hrvatske društvene, političke i kulturne situacije u velikoj mjeri rezultat njezina specifičnoga razvoja tijekom ranoga novog vijeka. Dinamička paradigma takva razvoja uvelike je bila uvjetovana posebnošću hrvatske geopolitičke situacije, odnosno njezina položaja na rubovima i razmeđi triju sučeljenih imperijalnih sila: Habsburške Monarhije, Mletačke Republike i Osmanskoga Carstva, kao propusnog i liminalnog “međuprostora” civilizacijskih, kulturnih, ekonomskih i socijalnih isključivanja i prožimanja, konflikata i suživota, represija i transgresija na euromediteranskom sjecištu, što iziskuje implementaciju komparatističkog te interdisciplinarnog i transdisciplinarnoga pristupa. Stoga

su se na nacionalnoj razini konačno konstituirali kompetentni i konkurentni ranonovovjekovni studiji, relevantni i u europskim razmjerima, čime bi Hrvatska u perspektivi mogla postati važno središte za ranonovovjekovna istraživanja u regionalnim okvirima.

Poslijediplomski doktorski studij ranoga novog vijeka nastoji biti inovacijski i kreativno orijentiran i to kako u sadržajnom, tako i u organizacijskom i izvedbenom pogledu. Kad je o sadržajnom aspektu riječ, posebice se inzistira:

- na problemski impostiranom sadržaju pojedinih kolegija sukladno recentnim teorijskim i konceptualnim paradigmama ranonovovjekovnih studija
- na njihovoj strukturalnoj i funkcionalnoj povezanosti i komplementarnosti
- na promoviranju interdisciplinarnog i transdisciplinarnog, kao i komparatističkog i kontekstualističkog pristupa znanstveno-istraživačkoj problematici

To se nastoji osigurati ne samo angažiranjem vodećih hrvatskih i stranih stručnjaka za ranonovovjekovne studije (npr. organiziranjem specijalističkih ljetnih škola, odnosno organiziranjem modulskih kolegija) već i aktivnim angažmanom Vijeća studija koje kontinuirano nadzire i poboljšava programsku i izvedbenu kvalitetu studija te ga prilagođava znanstvenim i stručnim interesima poslijediplomskih studenata. Premda je studij usmjeren prema individualnim potrebama studenata, velika se pozornost posvećuje njegovanju njihova smisla za timski rad te sustavno kultivira umijeće kritičkog i problemskog mišljenja. Osim toga, studij predviđa i studentsko sudjelovanje na znanstveno-istraživačkim projektima u svrhu stjecanja stručnih i praktičnih znanja i iskustava, stalnu interaktivnu komunikaciju nastavnika i studenata (npr. *učenje na daljinu* u okviru fakultetskog sustava "Omega") kao i aktivan angažman studenata u izvođenju nastave na nižim razinama studija.

II. Uvjeti upisa na studij

- Pravo upisa na Poslijediplomski doktorski studij ranog novog vijeka imaju svi svršeni studenti dodiplomskih studija (studijski sustav do 2005.) odnosno diplomskih studija (studijski sustav od 2005.) humanističkih i društvenih znanosti, s najmanjim prosjekom ocjena iz stručnih predmeta 3,5.
- Kandidati koji su završili dodiplomski odnosno diplomski studij povijesti, kroatistike, povijesti umjetnosti, etnologije i kulturne antropologije, arheologije, geografije, sociologije, komparativne književnosti, klasične filologije, talijanistike, južne slavistike, germanistike, hungarologije i turkologije mogu se upisati na studij bez posebnih dodatnih uvjeta. Takve uvjete Vijeće poslijediplomskog studija smije, međutim, propisati svršenim studentima drugih disciplina humanističkih i društvenih znanosti.
- Svi kandidati moraju priložiti potvrdu o znanju jednog stranog jezika. Znanje engleskog jezika obvezno je za sve studente, a uz to je potrebno poznavati još jedan od temeljnih jezika za proučavanje hrvatske kulture ranog novog vijeka: talijanski, njemački, latinski, mađarski ili turski jezik. Potvrda o poznavanju drugog stranog jezika mora se predati prije upisa u treći semestar studija.

III. Kriteriji i postupci odabira polaznika

Kandidati za upis na poslijediplomski studij prilažu:

- molbu (potrebno obrazložiti razloge odabira poslijediplomskog interdisciplinarnog studija ranog novog vijeka te kratak plan vlastitog usavršavanja odnosno znanstvenog istraživanja na jednu do dvije kartice teksta)
- životopis
- službeni prijepis ocjena dodiplomskog/diplomskog studija, kopiju indeksa te potvrdu o poznavanju barem jednog od traženih stranih jezika

Kandidati koji imaju titulu magistra znanosti u bilo kojoj humanističkoj ili društvenoj disciplini upisuju se izravno, bez obzira na prosjek ocjena. Osim upisne dokumentacije koju predaju drugi kandidati, magistri znanosti dužni su predati i prijepis ocjena s poslijediplomskog magistrarskog studija te magistrarski rad. Na temelju uvida u cjelokupno dotadašnje akademsko obrazovanje kandidata, Vijeće poslijediplomskog studija smije magistrima znanosti smanjiti obveze u prva dva semestra poslijediplomskog doktorskog studija.

IV. Kompetencije koje student stječe završetkom studija

Polaznik studija:

- produbljuje znanja o razdoblju hrvatskog ranonovovjekovlja u regionalnom i europskom kontekstu iz različitih disciplinarnih perspektiva
- usavršava znanje odabranih jezika i pisama potrebnih za specijalistički istraživački rad na izvorima za ranonovovjekovnu povijest
- postaje kvalificiran istraživač, velikim dijelom integriran u znanstvenu zajednicu, osposobljen za timski rad i kritičku komunikaciju s kolegama
- svladava osnove nastavnog rada na sveučilišnoj razini, čime se osiguravaju i pretpostavke za izbor u znanstvena i znanstveno-nastavna zvanja

Mogućnosti zapošljavanja u javnom i privatnom sektoru su mnogostruke, od zapošljavanja u znanstveno-nastavnim i znanstvenim ustanovama, kulturnim ustanovama (muzeji, arhivi, galerije, zavodi za zaštitu spomenika), prosvjeti, turizmu itd.

Rani novi vijek je kao tranzicijsko razdoblje polazište za razumijevanje temeljnih kontroverzi suvremenog doba, što otvara velike mogućnosti zaposlenja u upravi i diplomaciji.

Studenti mogu nastaviti usavršavanje na postdoktorskim programima u inozemstvu. Završetkom studija stječe se akademski stupanj doktora humanističkih znanosti s kraticom dr. sc.

V. Struktura i organizacija doktorskog programa

Trajanje programa: 6 semestara

Ukupan broj ECTS bodova: 180

Školarina: 8. 500 kn po semestru

	NAZIV PREDMETA	SATI	ECTS
1.	Uvod u rani novi vijek I	15 (3x5)	8
	Jezgreni 1	16	6
	Jezgreni 2	16	6
	Vještina 1	30	5
	Vještina 2	30	5
	UKUPNO 1. SEMESTAR		
2.	Uvod u rani novi vijek II	15 (3x5)	8
	Jezgreni 3	16	6
	Jezgreni 4	16	6
	Vještina 3 ili Izborni predmet	30	5
	Doktorandska radionica I (koncipiranje sinopsisa)	15	5
	UKUPNO 2. SEMESTAR		
3. *	Studijski boravak u inozemstvu		max. 30
	Sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom skupu u inozemstvu		7
	Sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom skupu u inozemstvu		7
	Objavljivanje znanstvenog rada na stranom jeziku		8

Objavljivanje znanstvenog rada na stranom jeziku	8
Sudjelovanje u radu međunarodne ljetne škole	naknadno
UKUPNO 3. SEMESTAR	30
Sudjelovanje u preddiplomskoj nastavi	4
4. Rad na disertaciji uz mentorske konzultacije	26
UKUPNO 4. SEMESTAR	30
Doktorandska radionica II (prezentiranje poglavlja)	5
5. Rad na disertaciji uz mentorske konzultacije	25
UKUPNO 5. SEMESTAR	30
6. Pisanje disertacije uz mentorske konzultacije	30
UKUPNO 6. SEMESTAR	30
UKUPNO ECTS 180	

* Ovisno o profesionalnim ili osobnim razlozima, student može zamijeniti obveze trećeg i četvrtog semestra.

V. 1. Uvod u rani novi vijek

Kolegij se u obliku *okruglog stola* održava šest puta na godinu (tri puta u semestru), svaki put u trajanju od pet školskih sati. Obvezan je za sve studente. Koncipiran je kao interdisciplinarni uvod u studij ranoga novog vijeka, a svaka sesija sastoji se od uvodnih predavanja i rasprave. Šest tema kolegija dogovara Vijeće poslijediplomskog studija na početku godine, ovisno o predmetu istraživanja upisanih polaznika. Tema svakog okruglog stola interdisciplinarno je koncipirana. U radu svakog okruglog stola (jedne teme) sudjeluje najmanje troje nastavnika. Nastavnici zaduženi za određeni okrugli stol sastavljaju izbor tekstova (čitanku) koji studentima, ali i svim ostalim zainteresiranim nastavnicima služi za pripremu. Nastavnici drže problemska uvodna predavanja u trajanju od 20 minuta – problematizirajući pristupe i metode svojih matičnih disciplina. Studenti su dužni detaljno proučiti tekstove, koncipirati problemski oblikovana pitanja u pisanom obliku te sudjelovati u raspravi. Svi nastavnici koji su vodili okrugle stolove, vrednuju aktivnost i kvalitetu rada, koju su studenti iskazali tijekom godine. Osim toga,

studente se vrednuje i na osnovu problemski koncipiranog komisijskog ispita na temelju problemskog eseja, koji student polaže pred trojicom nastavnika, kvalificiranih za područje kojim se student istraživački bavi.

V. 2. Jezgreni predmeti

Jezgreni predmeti vezani su uz istraživačke discipline, odnosno predmete diplomskog studija (npr. povijest, povijest umjetnosti, kroatistika, arheologija itd.). Silab jezgrenog predmeta predlaže i izvodi voditelj predmeta. Voditelj predmeta može i ne mora predložiti suradnike (domaće i strane istraživače) za izvođenje predmeta. Poslijediplomski studij ranoga novog vijeka svake godine nudi spektar jezgrenih predmeta, koji se iz godinu u godinu mijenja, ovisno o teorijsko-metodološkim inovacijama unutar pojedinih disciplina, raspoloživim nastavnicima (gostovanja stranih profesora, slobodne studijske godine itd.) i temama istraživanja upisanih studenata.

Studenti u prvoj godini studija moraju odslušati četiri jezgrena predmeta (po dva svaki semestar). Studenti ne moraju odabrati nijedan, a mogu odabrati najviše dva jezgrena predmeta iz svoje primarne discipline. Nastava se izvodi u obliku uvodnih predavanja i seminarskog rada, koji podrazumijeva pripremu studenata. Odnos jednog i drugog oblika nastave te konkretne studentske obveze i način polaganja ispita određuje voditelj predmeta. Pri sastavljanju silaba voditelj predmeta mora voditi računa o sljedećem:

- studentske obveze moraju biti u okviru propisanih ECTS bodova
- pomoću predavanja ili literature predložene za čitanje predmet osigurava uvod u povijest discipline te uvid u najnovije stanje discipline (vladajuće paradigme i dominirajuća problematika; najvažnija novija literatura i slično)
- poželjna je kvaliteta interdisciplinarni i transdisciplinarni pristup ranonovovjekovnoj problematici

V. 3. Vještine

Svaki student mora odslušati tri kolegija iz vještina potrebnih za adekvatnu provedbu predloženog istraživanja. Nastava iz vještina organizira se na preddiplomskoj i diplomskoj razini na odsjecima uključenim u izvođenje ovog poslijediplomskog studija te na samom poslijediplomskom studiju ranoga novog vijeka. Ako je student na diplomskoj razini već svladao neku od potrebnih vještina na zadovoljavajućoj razini (o čemu konačnu odluku donosi Vijeće poslijediplomskog studija odmah nakon upisa), ne mora se ponovno uključivati u redovnu nastavu iz te vještine. Svoje znanje iz određene vještine može nastaviti usavršavati individualnim radom s mentorom ili slušati relevantan izborni predmet (izvođen u skladu s ETCS) umjesto vještine.

V. 4. Doktorandska radionica I

U radu Doktorandske radionice I sudjeluju mentori i studenti, a dobrodošli su i ostali zainteresirani nastavnici. Nastava je usmjerena na upoznavanje s predmetom istraživanja te na teorijsko, metodološko i sadržajno koncipiranje sinopsisa disertacije. Na početku godine određuje se rok od dva mjeseca u kojem su studenti dužni sastaviti sinopsis doktorske disertacije. Nastava se u prva dva mjeseca odvija u obliku konzultacija s mentorom te kvalificiranim nastavnicima. Nakon toga sinopsisi se dostavljaju na čitanje svim studentima i mentorima i svim problemski pozvanim nastavnicima te ih studenti predstavljaju i brane prema unaprijed dogovorenom rasporedu.

V. 5. Doktorandska radionica II

U radu Doktorandske radionice II sudjeluju mentori i studenti, ali i ostali zainteresirani nastavnici. Odabrano se poglavlje svake studentske disertacije na početku semestra dostavlja svim studentima i nastavnicima te se sastavlja raspored prezentacija. Studenti i mentori koji sudjeluju u radu radionice čitaju sva dostavljena poglavlja i svojim komentarima pomažu studentima u daljnjem radu.

V. 6. Sudjelovanje u nastavi

Studenti tijekom trećeg ili četvrtog semestra trebaju sudjelovati u nastavi na predmetima na preddiplomskoj razini. Načine i oblike sudjelovanja određuje mentor u okviru propisanih ETCS bodova, odnosno nositelj preddiplomskog predmeta, ukoliko je različit od mentora.

V. 7. Semestar u inozemstvu

Studenti su treći ili četvrti semestar dužni provesti na nekom od sveučilišnih studija ili znanstvenih institucija u inozemstvu. Studij mora biti usmjeren na njihovo istraživačko usavršavanje u domeni predložene teme disertacije. Ako zbog osobnih ili profesionalnih razloga ne provedu semestar u inozemstvu, to mogu nadoknaditi zamjenskim aktivnostima, prema sustavu bodovanja navedenom u tablici. Potrebnih 30 ECTS bodova u semestru koji provodi u inozemstvu student može, osim u nastavi na gostujućem sveučilištu, ostvariti i sudjelovanjem na znanstvenom skupu, objavljivanjem znanstvenog rada i sudjelovanjem u radu relevantne međunarodne ljetne škole. Opterećenje sudjelovanja u ljetnoj školi preračunava se u ECTS bodove od slučaja do slučaja.

VI. Popis obveznih i izbornih predmeta

a) Obvezni predmeti

NAZIV PREDMETA	SATI	ECTS
Uvod u rani novi vijek I	15	8
Uvod u rani novi vijek II	15	8

b) Jezgreni predmeti

NAZIV PREDMETA	SATI	ECTS
Hrvatsko i europsko ranonovovjekovlje: društva, ekonomije i	16	6

kulture		
Hrvatsko plemstvo od pada Bosne (1463.) do Velikoga bečkog rata (1683.)	16	6
Analiza obiteljskih struktura u povijesnoj demografiji: izvor dubinske spoznaje pulsiranja stanovništva	16	6
Hrvatska ranonovovjekovna književnost: ogranci i faze	16	6
Ikonografija, politika, identitet	16	6
Kultura, kulturne razlike i interkulturalna komunikacija	16	6
Imagološko čitanje ranonovovjekovnih tekstova	16	6
Hrvatski ranonovovjekovni latinizam kao (trans)nacionalna diskurzivna praksa	16	6
Osnove interkulturalne povijesti književnosti	16	6
Arheologija novog vijeka: nalazišta i okoliš	16	6
Posredovanje baštine	16	6

c) Vještine

NAZIV PREDMETA	SATI	ECTS
Pomoćne povijesne znanosti II (Odsjek za povijest, diplomski studij RNV)	30	5
Arhivistika	30	5
Kartografski izvori hrvatskih zemalja: ekohistorijski pristup	30	5
Hrvatska povijesna toponimija	30	5
Slavska paleografija	30	5
Kritičko čitanje, tumačenje i izdavanje hrvatskih ranonovovjekovnih tekstova	30	5
Latinska paleografija ranoga novog vijeka (Odsjek za povijest, diplomski studij RNV)	30	5
Njemačka paleografija	30	5
Mađarska paleografija	30	5
Talijanski kao jezik književne komunikacije i društvene prakse u hrvatskom ranonovovjekovlju	30	5

Detaljnije informacije zainteresirani kandidati mogu dobiti na sljedeće e-mail adrese: zblazevi@ffzg.hr; nstefane@ffzg.hr; ddukic@ffzg.hr.

Natječaj za upis u prvi semestar Poslijediplomskog doktorskog studija ranoga novog vijeka bit će raspisan početkom mjeseca rujna 2011.